

Borderline

Binnen de Particuliere Synode Zuid (Zeeland en Goeree-Overflakkee) is Stichting Hulpverlening (aan psychisch zieken) actief. Aan het woord zijn de pastoraal werker en een bestuurslid.

Het woord "Borderline" leest u regelmatig in kranten en tijdschriften. Er is gelukkig meer aandacht voor deze ziekte en er is hierover steeds meer bekend. Er gaat een wereld van strijd, zorgen en verdriet achter schuil. In dit artikel lichten we een tipje van de sluier op met als doel: een praktische handreiking.

Boodschappen doen

Het is twee uur. Moeder kijkt in de kast. Er is geen brood meer. Nog gauw even boodschappen doen, want over een uur komen de kinderen uit school. Ze neemt de auto en rijdt naar de supermarkt. De kar wordt volgeladen. Tegenover de supermarkt is een speelgoedzaak. 'Wacht, even een cadeautje uitzoeken'. Als de keuze beperkt blijkt, wordt ze heel boos, stapt weer in de auto en rijdt dan naar het winkelcentrum in de stad. Rond vier uur rijdt ze terug. Ze heeft nieuwe gordijnen gekocht voor de slaapkamer. Geweldig blij! Bij thuiskomst ontdekt ze dat de kinderen er nog niet zijn. Zou zij vandaag uit school met de kinderen naar het zwembad gaan? De angst maakt haar machteloos.

Wat is Borderline?

Een ander woord voor Borderline is emotieregulatiestoornis. Het 'regelen' van emoties is verstoord. De persoon gaat gebukt onder een langdurig patroon van gedragingen en gedachten. Het is een onvermogen om op adequate wijze met emoties en gevoelens om te gaan. Er is geen controle over de emoties en daaronder lijdt men. Aan de buitenzijde is dit vaak niet zichtbaar. De persoon voert vooral een innerlijke strijd met angst, agressie, eenzaamheid, leegte, spanning, negatieve gedachten, onzekerheid, perfectionisme of controle. Er gaapt

een kloof tussen gevoel en verstand. Per persoon is dat verschillend. Borderline kan zich op verschillende manieren uiten. Er kan sprake zijn van zeer impulsief gedrag, moeite met contacten, een negatief zelfbeeld, stemmingswisselingen, suïcidale gedachten, zelfbeschadiging, boosheid, extreme reacties, zwart-wit-denken of afwezig zijn. Ook dit is per persoon verschillend. Daarom wordt Borderline niet altijd herkend. De gevolgen voor de persoon en de omgeving zijn zeer groot. Daaruit kunnen weer andere problemen volgen, zoals relatie-, seksuele, drank- of drugsproblemen. 'Mishandeling, verwaarlozing, seksueel misbruik in de jeugd komen vaak voor bij mensen met Borderline. De helft van mensen met Borderline is mishandeld of seksueel misbruikt. Wordt emotionele mishandeling meegeteld, dan ligt dit aantal nog hoger', aldus Trimbos.

Bij het ouder worden kunnen de verschijnselen afnemen. Goede therapie is heel belangrijk. Borderline kan zeker leiden tot opname. Stichting Hulpverlening bezoekt deze mensen op verzoek van de kerkenraad in de Particuliere Synode Zuid.

Samenvattend, kenmerken van Borderline zijn: sterke wisselingen in stemmingen, gedachten en gedrag.

De persoon

Wat betekent Borderline voor de persoon zelf? Het wordt wel omschreven als continu in een achtbaan van gevoelens zitten. En het gaat maar door. Alles buitelt over elkaar heen. Er is

Zeer impulsief gedrag, moeite met contacten, een negatief zelfbeeld, stemmingswisselingen, suïcidale gedachten, zelfbeschadiging, boosheid, extreme reacties, zwart-wit-denken, afwezig zijn.

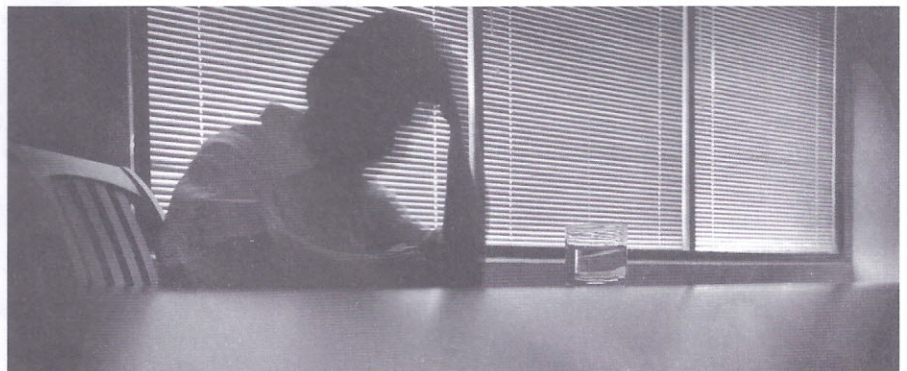
geen moment van rust en stabiliteit. Dit is heftig en heel vermoeiend. De sterk wisselende emoties putten iemand uit.

De persoon heeft ook veel last van de gevolgen. Een gevoel van leegheid kan zeker voorkomen. Heftige emoties maken relaties moeilijk of zelfs onmogelijk. Zo iemand kan last hebben van star vasthouden aan bepaalde dingen of wensen. Therapieën worden gestart en mogelijk weer heel snel afgebroken. Een goede begeleiding door familie of partner is eigenlijk onmisbaar.

Het is een zwaar lijden. Laten we dat niet onderschatten! Wie anders dan de Heere God kan hierbij echt innerlijke verlichting en ondersteuning geven?

Wat de ene keer precies goed is, kan een andere keer juist averechts en ongewenst zijn.

De omgeving merkt dat er iets is, maar, wat is er eigenlijk aan de hand? Het gedrag van de persoon is onvoorspelbaar. Wat de ene keer precies goed is, kan een andere keer juist averechts en ongewenst zijn. Dat geeft onzekerheid. De persoon wordt mogelijk steeds meer op afstand gehouden. En dat terwijl hij/zij innerlijk juist zo'n sterke behoefte aan contact, begrip en erkenning kan hebben. Het vraagt bijzondere gaven om toch contact te houden.

Het is een zwaar lijden. Laten we dat niet onderschatten! Wie anders dan de Heere God kan hierbij echt innerlijke verlichting en ondersteuning geven?

Man of vrouw

Getrouwd zijn met een persoon met Borderline is echt een opgave. Er is ontzettend veel geduld, wijsheid, liefde en tact nodig. Misschien moeten we wel zeggen: het is niet alleen vol te houden. Professionele hulp, een vertrouwde praatpaal en enkele stevige vriendschappen zijn onmisbaar. Anders gaat een partner eraan onderdoor. Laten we veel bewondering en waardering hebben voor de partner. Laat deze partner niet alleen staan! Hulp vragen doen we doorgaans niet zo snel. Laten we oog hebben voor onze naasten!

Laten we mantelzorg bieden (de partner waar nodig en mogelijk in het gezin tijdelijk vervangen), zodat de partner ook gelegenheid heeft voor de normale dingen van het leven. Enkele uurtjes tijd voor een hobby of enkele dagen vakantie kunnen zoveel bete-

kenen. En laten we vooral ook met en voor de partner bidden.

Pastoraal

‘Kom, laat ze zich niet zo aanstellen. Hup, gewoon aan het werk, stoppen met dat gedoe!’ Het is gemakkelijk uitgesproken, maar zou de persoon daarmee geholpen zijn? Zou het echt zo werken?

Helaas moet met pijn worden vastgesteld dat soms zo gedacht en gesproken wordt. Daartegen willen we met klem waarschuwen. Want wat geeft het afstand en verwijdering. En wat kunnen de wonden hiervan lang schrijnen.

De Heere Jezus toont een bewogen hart. Hij was en is met innerlijke ontferming bewogen over de zondaar. Is dat ook onze houding? Ook mensen met Borderline zijn zondaren. Maar zij hebben een bijzondere last te dra-

gen. Mogen wij als ambtsdrager deze last meedragen?

De Heere is niet alleen ontfermend, maar in Christus ook genadig en vergevend. Hij is het Die ‘hoeveel het zij, genadig wil vergeven’ (Ps. 103:2). De Psalm vervolgt: ‘Uw krankheên kent en liefderijk geneest; Die van ’t verderf uw leven wil verschonen’. Nodig is genade voor het hart en... (dagelijks) leven.

Laat liefde, geduld en gebed uw leven kleuren. Mensen met Borderline hebben u nodig. Partners kunnen niet zonder hulp en pastorale zorg. Maar ook de praktische kant is belangrijk. Laat de vrijwillige thuishulp hiervoor toegerust zijn en hiervoor bijzondere aandacht hebben.

Waarde,
Ooltgensplaat,

G. van Veldhuisen
K.J. Nipius